

Granskning av kommunens fysiska planering

Borgholms kommun 2019

Projektledare Peter Aschberg, Certifierad kommunal revisor

Projektmedarbetare Adam Svedlund

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattande bedömning	2
2.	Inledning	5
2.1.	Bakgrund	5
2.2.	Syfte och revisionsfråga	5
2.3.	Revisionskriterier	5
2.4.	Kontrollfrågor	5
2.5.	Avgränsning	6
2.6.	Metod	6
3.	Iakttagelser och bedömningar	7
3.1.	Ledning och styrning av arbetet med fysisk planering	7
3.2.	Fullmäktiges visioner och mål	10
3.3.	Kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna	11
3.4.	Engagera politiker, tjänstepersoner, näringsliv och allmänheten	13
3.5.	Dialog med länsstyrelsen om riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter	14
3.6.	Uppföljning och återsrapportering	15
4.	Revisionell bedömning	16
4.1.	Rekommendationer	16

1. Sammanfattande bedömning

Översiktsplanen är det första steget i den fysiska planeringen och behandlar hela kommunens geografiska område. Kommunstyrelsen har under året påbörjat arbetet med en ny översiktsplan för kommunen. Utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys för år 2019 har PwC fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Borgholms kommun att göra en granskning av kommunens process för fysisk planering. Följande revisionsfråga besvaras i granskningen:

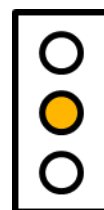
- Säkerställer kommunstyrelsen att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt?

Vår sammanfattade revisionella bedömning är att kommunstyrelsen *i allt väsentligt* säkerställer att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Vår revisionella bedömning grundas i de bedömningar vi har gjort till de kontrollfrågor som ingår i granskningen. Dessa presenteras nedan i sammanfattad form.

Kontrollmål 1 Finns en ändamålsenlig ledning och styrning av arbetet med fysisk planering? Bedömning: Delvis uppfyllt.

Vi kan konstatera att det har skett en omorganisation inom förvaltningen genom tillväxtenheten och den fastställda samhällsbyggnadsprocessen som vi bedömer har bidragit till ökad tydlighet i arbetet med den fysiska planeringen. Vi anser också att kommunstyrelsen i samverkan med miljö- och byggnadsnämnden och samhällsbyggnadsprocessen behöver konkretiseras ytterligare med hjälp av flödesscheman, styrdokument och stödande dokument, exempelvis dokumenterade rutiner och checklistor.

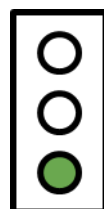
Det är positivt att det finns ett forum för samverkan kring planarbetet i Plansamgruppen. Granskningen bedömer vi visar att gruppens arbete har utvecklats på ett positivt sätt och att gruppen har fått en styrande roll för bland annat prioriteringar inom detaljplanearbetet. Vi anser att det är viktigt med en sådan funktion men vi anser även att det är viktigt att gruppens roll, ansvar och mandat klargörs. Miljö- och byggnadsnämndens roll och ansvar i samhällsbyggnadsprocessen bedömer vi också är ett område som behöver förtydligas ytterligare.

Vid tillfället för granskningen har arbetet med att ta fram förslag till en ny översiktsplan nyligen påbörjats. Granskningen visar dock att kommunfullmäktige inte har beretts möjlighet att fatta beslutet om att ett förslag till ny översiktsplan ska tas fram, vilket inte är tillfredsställande.

I arbetet med förslag till en ny översiktsplan kan vi konstatera att det har beslutats om en projektplan, en projektorganisation och att det finns ett utkast till en dialogplan. Det har även genomförts en workshop för att tydliggöra nuläge och för att klargöra ett önskat läge för det framtida Borgholms kommun samt viktiga delar på vägen dit. Samtliga dessa delar anser vi utgör en god grund för ett ändamålsenligt arbete med förslag till en ny översiktsplan.

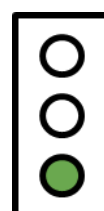
Kontrollmål 2 Fullmäktiges visioner och mål används som underlag för arbetet med aktualiseringen av översiktsplanen? Bedömning: Uppfylld.

I granskningen framgår att kommunens vision och mål används som en viktig utgångspunkt för arbetet med att ta fram en ny översiktsplan men även i arbetet med att ta fram en ny vision för kommunen.

Kontrollmål 3 Baseras översiktsplaneringsprocessen på systematiskt genomförda kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna? Bedömning: Uppfylld.

Vi anser att det är positivt att det har tagits initiativ till en utbildning för förtroendevalda i fysisk planering. Vid tillfället för granskningen är arbetet med förslag till ny översiktsplan i ett inledningsskede, vilket innebär att alla delar i arbetet inte fullt ut är fastställda. Vi kan konstatera

att projektplanen för arbetet med förslag till ny översiktsplan inkluderar en analys av vilka planeringsunderlag som finns och vilka som kan behöva tas fram samt att arbete pågår med detta i nuvarande fas i projektet. Vi kan konstatera att det har identifierats behov av att tydligare behandla klimatfrågan och övergripande sårbarheter för kommunen i det kommande arbetet.

Det framgår att det finns en mängd olika underlag som i sig bygger på genomförda kartläggningar och analyser, bland annat fördjupade översiktsplaner som tagits fram de senaste åren samt Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse. Vår erfarenhet utifrån granskningen är att dessa tillsammans med andra underlag kommer att nyttjas som grund till att genomföra nödvändiga kartläggningar och analyser.

Av granskningen framgår att en genomförandeplan för arbetet med förslag till ny översiktsplan inte har diskuterats närmare. Vår erfarenhet är att en genomförandeplan kan underlätta prioriteringar, vilket därmed underlättar planering och kostnadsberäkningar för delar av samhällsutvecklingen som kommunen behöver finansiera. Detta skapar i sig bättre förutsättningar för långsiktig planering och god ekonomisk hushållning. Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att beakta framtagandet av en genomförandeplan till det kommande förslaget till ny översiktsplan.

Kontrollmål 4 Finns det ett effektivt sätt att öka engagemanget hos både politiker, tjänstepersoner, näringsliv och allmänheten? Bedömning: Uppfylld.

Vid tillfället för granskningen är som ovan nämnt arbetet med översiktsplanen i ett inledningsskede. Vi bedömer att arbetet har inletts med ett fokus på att skapa samsyn och förankring av projektarbetet, dels genom fastställd projektplan, dels genom workshop där kommunstyrelsen och kommunens ledningsgrupp deltog.

Vi har tagit del av ett utkast till dialogplan som vi anser på ett tydligt sätt möjliggör förankring, delaktighet och påverkan både från politiker, tjänstepersoner, medborgare i alla åldrar och andra intressenter så länge arbetet och dialogen genomförs med utgångspunkt i den form av dialogplan vi har tagit del av.

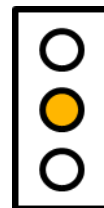
Kontrollmål 5 Finns det en plan för dialogen med länsstyrelsen om frågor som rör riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter? Bedömning: Uppfylld.

Vid tillfället för granskningen framgår att det inte finns en fastställd plan för dialogen med Länsstyrelsen kring arbetet med förslag till ny översiktsplan. Av utkast till dialogplan och i intervjuerna framgår dock att det är prioriterat och att kommunens ambition är att säkerställa att det sker. Vi kan också konstatera att det vid tiden för granskningen redan fanns ett inbokat möte med länsstyrelsen, vilket bidrar till att vi bedömer att kontrollfrågan är uppfylld.

Kontrollmål 6 Följs arbetet upp och vilken rapportering sker till fullmäktige, kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden? Bedömning: Delvis uppfylld.

Vi kan konstatera att arbetet med förslag till ny översiktsplan vid tillfället för intervjuerna är i ett inledningsskede och att det framgår att det ännu inte finns en fastställd plan för intern uppföljning. Däremot anser vi att det av projektplanen och intervjuerna tydligt framgår att uppföljning och avrapportering ska ske från projektledare till ledningsgrupp och vidare till KSAU som är projektets styrgrupp.

Vi kan också konstatera att kommunstyrelsen har beslutat om bland annat projektplan för arbetet med förslag till ny översiktsplan och samhällsbyggnadsprocessen. Vi kan dock inte se att något av dessa beslut eller arbetet medförslag till ny översiktsplan har lyfts som informationsärenden på kommunfullmäktiges sammanträden. Kommunstyrelsens arbetsutskott har haft två möten med miljö- och byggnadsnämnden under hösten där miljö- och byggnadsnämndens verksamhet har följts upp.

Vår bedömning är att arbetet med förslag till ny översiktsplan framför allt följs upp inom projektorganisationen. Vi anser att det är viktigt att kommunstyrelsen och övriga politiska organ

håller sig informerade om arbetets utveckling. Kommunfullmäktige bör regelbundet informeras om arbetet. Allt för att stimulera till ökad delaktighet och kunskap om arbetets fortgång och resultat.

Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Tydliggöra miljö- och byggnadsnämndens roll och ansvar i samhällsbyggnadsprocessen.
- Säkerställa att Plansamgruppens roll, ansvar och mandat klargörs.
- Säkerställa att beslut i frågor om antagande och ändring av översiktsplanen alltid följer plan- och bygglagens bestämmelser och att dessa ärenden därmed beslutas av kommunfullmäktige.
- Säkerställa att samhällsbyggnadsprocessen, i samverkan mellan kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden, fullt ut konkretiseras med hjälp av flödesscheman, styrdokument och stödjande dokument, exempelvis dokumenterade rutiner och checklistor.
- Säkerställa att utvecklingen av arbetet med förslag till ny översiktsplan på ett tydligare sätt kommuniceras till kommunfullmäktige och miljö- och byggnadsnämnden men även till andra politiska organ. Allt för att stimulera till ökad delaktighet och kunskap om arbetets fortgång och för att följa de ambitioner vi anser har framkommit i intervjuerna.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan. Översiktsplanen gäller för hela kommunen och visar i stora drag hur mark och vatten ska användas. Det är också en vision för kommunens framtida utveckling.

Översiktsplanering är – eller bör vara – en i stort kontinuerlig process. Planen ska spegla den rådande politiska majoritetens uppfattning om byggande, mark- och vattenanvändning och hushållning med naturresurser. Planen måste också vara aktuell för att fungera som vägledning vid såväl kommunens egna som andra myndigheters beslut om bland annat detaljplaner, bygglov och tillstånd enligt miljöbalken.

I Borgholms kommun finns det en översiktsplan från år 2002. Ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan ska påbörjas hösten 2019.

Översiktsplanen ska spegla den politiska majoritetens uppfattning. Den bör bygga på sammanställningar och analyser av viktiga förutsättningar såsom övergripande mål, förändringar och trender i omvärlden, fysisk struktur och allmänna intressen. För att fylla sina dubbla funktioner som långsiktigt strategisk och vägledande för konkreta beslut om byggande och användning av mark och vatten bör översiktsplanen baseras på systematiskt genomförda kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna.

Det finns ett behov av en helhetssyn på risksituationen i samhället för att långsiktig hållbarhet ska kunna skapas. Översiktsplanen är det första steget i den fysiska planeringen och behandlar hela kommunens geografiska område. Således är det också det första steget där riskhänsyn kan tas. Utifrån genomförd risk- och väsentlighetsanalys har PwC fått i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Borgholms kommun att göra en granskning av kommunens process för fysisk planering.

2.2. Syfte och revisionsfråga

- Säkerställer kommunstyrelsen att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt?

2.3. Revisionskriterier

- [Kommunallagen]
- [Plan- och bygglagen (PBL)]
- [Kommunfullmäktiges vision och mål, direktiv och riktlinjer]
- [Befintlig översiktsplan]

2.4. Kontrollfrågor

1. Finns en ändamålsenlig ledning och styrning av arbetet med fysisk planering?
2. Fullmäktiges visioner och mål används som underlag för arbetet med aktualiseringen av översiktsplanen?

3. Baseras översiktsplaneringsprocessen på systematiskt genomförda kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna?
4. Finns det ett effektivt sätt att öka engagemanget hos både politiker, tjänstepersoner, näringsliv och allmänheten?
5. Finns det en plan för dialogen med länsstyrelsen om frågor som rör riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter?
6. Följs arbetet upp och vilken rapportering sker till fullmäktige, kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden?

2.5. Avgränsning

Granskningen avgränsas till kommunstyrelsens övergripande ansvar för den fysiska planeringen. Granskningen avser år 2019 och de kontrollfrågor som beskrivs ovan. Vi kan genom granskningen konstatera att arbetet med förslag till ny översiktsplan vid tillfället för granskningen är i ett inledningsskede, vilket innebär att iakttagelser och bedömningar sker utifrån den information vi har fått vid tiden för intervjuerna, genom tillhandahållna underlag samt genom protokollsgranskning.

2.6. Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och granskning av styrdokument. Vi har också genomfört en granskning av protokoll för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU.) Intervjuer har genomförts med tillväxtchef, samhällsplanerare, plan- och byggchef och två planarkitekter samt med kommunstyrelsens arbetsutskott.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska ett utkast av revisionsrapporten.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Ledning och styrning av arbetet med fysisk planering

3.1.1 Iakttagelser

Enligt kommunstyrelsens reglemente, antaget av kommunfullmäktige 2018-12-10 § 242, ska kommunstyrelsen utifrån sin ledningsfunktion leda och samordna samhällsplaneringen och den översiktliga planeringen samt användningen av mark och vatten. Kommunstyrelsen ska vidare leda och samordna mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggande främjas.

I reglementet för miljö- och byggnadsnämnden, antaget av kommunfullmäktige 2018-12-10 § 242, anges att nämnden fullgör kommunens myndighetsutövande uppgifter inom bland annat byggnadsväsendet och över byggnadsverksamheten enligt plan- och bygglagen (PBL). Nämnden ska besluta i frågor om förhandsbesked och bygglov samt utöva tillsyn över byggverksamheten enligt PBL samt övriga lagbestämmelser som berör byggverksamheten. Det anges vidare att nämnden har rätt att, efter samråd med kommunstyrelsen, anta, upphäva och ändra detaljplaner som inte är av stor vikt eller har principiell betydelse.

Under intervjuerna framkommer det att det vid årsskiftet 2018/2019 genomfördes en omorganisation, där den dåvarande samhällsbyggnadsnämnden omvandlades till miljö- och byggnadsnämnden och personal från det som tidigare var samhällsbyggnadsförvaltningen slogs samman med kommunledningsförvaltningen. De intervjuade uppger att kommunstyrelsen tidigare agerade beställare till samhällsbyggnadsnämnden som därefter ägde hela detaljplaneprocessen. I den nya organisationen agerar den nybildade tillväxtenheten beställare. De intervjuade ger uttryck för att det tidigare fanns en otydlighet avseende beställarfunktionen, vilket anses vara betydligt förbättrat och tydligare i den nya organisationen. Vidare framkommer av intervjuerna att arbetet i större utsträckning anses vara ändamålsenligt nu i jämförelse med tidigare, dock anges att det finns delar att arbeta vidare med. Ett exempel är gränsdragningen mellan miljö- och byggnadsnämnden och kommunstyrelsen, där det upplevs som en oklarhet huruvida miljö- och byggnadsnämnden äger initiativrätt till vissa frågor. Nämnden får besluta i frågor som inte är av principiell karaktär och hanterar ärenden under processens gång. Det upplevs finnas en osäkerhet kring nämndens nuvarande roll i den nya organisationen.

I bilaga 1 finns den kommunala organisationen beskriven. Som framgår finns tillväxtenheten organiserad under kommunstyrelsen och ingår i kommunledningsförvaltningen. Även plan- och byggenheten finns organiserad under kommunledningsförvaltningen. Tillväxtenheten ansvarar bland annat för mark- och exploateringsfrågor, strategiska miljöfrågor, vattenvård, näringsliv och den strategiska samhällsplaneringen. På tillväxtenheten finns funktionerna tillväxtchef, kultursekreterare, folkhälsosamordnare, näringslivsutvecklare, miljöprojektledare, miljöstrateg, samordnare vattenvård, VA-planerare och samhällsplanerare. På plan- och byggenheten arbetar plan- och byggchef, fem byggnadsinspektörer varav en med bostadsanpassning, två mät- och kartingenjörer och fyra planarkitekter. Plan- och byggenheten ansvarar bland annat för handläggning av detaljplaner.

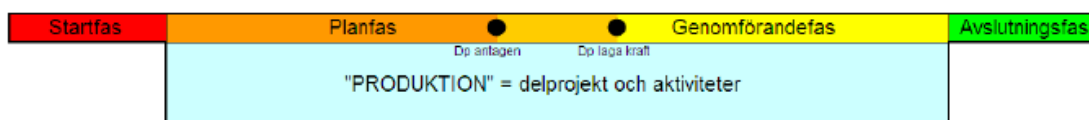
De intervjuade uttrycker att det finns en tydlig ledning och styrning av den fysiska planeringen. Intervjupersonerna anser även att arbetet med den fysiska planeringen i samband med skapandet av tillväxtenheten och överflytten av det övergripande ansvaret för den fysiska planeringen till kommunstyrelsen har gett mer kraft i arbetet. Ett utvecklingsområde som pekas ut är inventering av gamla detaljplaner, där ett arbete har påbörjats men inte resulterat i ett tydligt uppdrag om vilka planer som ska uppdateras.

Under intervjuerna framkommer att det under föregående mandatperiod tillsattes en grupp bestående av kommunstyrelsens arbetsutskott, tre förtroendevalda från miljö- och byggnadsnämnden och tjänstemän från kommunledningsförvaltningen, bland annat tillväxtchefen.

Gruppen går under namnet "plansamgruppen" och träffas ungefär en gång i månaden. De intervjuade uppger att det vid dessa möten görs prioriteringar av detaljplaner utifrån hänsyn till exempelvis näringslivet och medborgarna. Med täta uppföljningar ges möjlighet att vid behov prioritera om detaljplanerna. De intervjuade uppger att naturen i kommunen är väldigt känslig och något det tas hänsyn till i arbetet med den fysiska planeringen. Det framgår av kommunstyrelsens delegationsordning (under revidering) att någon formell delegation till plansamgruppen inte har gjorts. Kommunstyrelsens arbetsutskott har delegation på att initiera översiktsplaner och detaljplaner. Vidare har kommunstyrelsens arbetsutskott delegation på strategisk samhällsplanering, mark- och bostadspolitik samt näringslivspolitik. De intervjuade uppger även att plansamgruppens former inte är formaliserade och att det inte har skett någon formell delegation från kommunstyrelsen eller kommunstyrelsens arbetsutskott till plansamgruppen. Det framkommer vidare att det inte finns ett dokumenterat uppdrag för plansamgruppens arbetsformer utan att gruppen främst agerar förankringsgrupp i arbetet. De intervjuade redogör även för att plansamgruppen anses vara ett bra forum.

Inom ramarna för plansamgruppens arbete har det tagits fram en samhällsbyggnadsprocess. Samhällsbyggnadsprocessen beslutades av kommunstyrelsen 2019-0-22, § 153. De olika faserna i samhällsbyggnadsprocessen finns beskrivna i bilden enligt nedan:

Startfasen består av: Start-PM med syfte och mål, översiktlig tidplan, kostnadsposter per delprojekt, finansiering/eventuella avtal, riskanalys avsett tid/konsekvenser/resultat mål. Projektplanen består av organisation/bemannning, ansvarsfördelning, budget, tidplan, riskanalys, kommunikationsplan.

Produktionsfasen består av: Avstämnings-PM med uppföljning av Start-PM, förändringar inklusive motiveringar, tidplan, kostnadsuppföljning, uppföljning riskanalys.

Avslutningsfasen består slutligen av: slutredovisning med uppföljning mot Start-PM och avstämnings-PM, förändringar med motivering, ekonomiskt utfall, utfall tidplan, beslut om att projektet avslutas.

Ett arbete med flödesschema och dokumenterade rutiner kopplade till respektive fas anges vara påbörjat men inte avslutat.

Översiktsplanen

Den aktuella översiktsplanen i Borgholms kommun antogs av kommunfullmäktige 2002-10-21, § 52. Av plan- och bygglagens 3 kapitel "Översiktsplan" framgår bland annat följande:

- **19 §** Kommunfullmäktige beslutar i frågor om antagande och ändring av översiktsplanen.
- **27 §** Kommunfullmäktige ska minst en gång under mandattiden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 5 §.

Av den information vi har tillhandahållits i granskningen framgår bland annat att:

- Kommunstyrelsen gav före detta samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att påbörja arbetet med förslag till en ny översiktsplan senast år 2016. KS 2014-06-10, § 94.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott upphävde tidigare beslut och gav kommunchefen i uppdrag att utarbeta förslag på projekt- och uppdragsbeskrivning för arbetet med framtagande av förslag till ny översiktsplan för Borgholms kommun mot bakgrund av att ägandet av denna process ska ligga på kommunstyrelsen. KSAU 2017-11-14, § 381.

- Kommunstyrelsen inte har berett kommunfullmäktige möjligheten att besluta om att ett förslag till ny översiktsplan ska tas fram.
- Den senaste aktualitetsprövningen av översiktsplanen skedde på kommunfullmäktiges sammanträde 2018-02-19.

Arbetet med att ta fram förslag till en ny översiktsplan har påbörjats och är i sitt inledningsstadium. Enligt den projektplan som har upprättats den 31 maj 2019 och antagits av kommunstyrelsen, fick kommunchefen under hösten 2017 i uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att arbeta fram ett förslag på projekt- och uppdragsbeskrivning för arbetet med framtagande av en ny översiktsplan för kommunen. I projektplanen anges bland annat att förändringar i plan- och bygglagen och miljöbalken har skett sedan den föregående översiktsplanen antogs 2002. Vidare anges det att den nuvarande översiktsplanen saknar bland annat hantering av klimatrelaterade risker och den strategiska kopplingen till nationella och regionala mål och program. Översiktsplanen saknar även hur kommunen avser att tillgodose den långsiktiga hanteringen av risker.

Av intervjuerna framkommer att arbetet med förslag till ny översiktsplan initierades tidigare men stannade av på grund av personalomsättning. Det har även tagits fram några fördjupade översiktsplaner som enligt uppgift bidragit till att arbetet med den nya översiktsplanen skjutits upp. Det har anställts en ny kompetens i organisationen för att arbeta vidare med arbetet, en projektplan har antagits och de intervjuade anser att det finns en stabil grund för det kommande arbetet.

I projektplanen anges vikten av en aktuell översiktsplan för att kunna hantera de utmaningar som kommunen ställs inför och hur den fysiska miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Vidare vinster som anges med en aktuell översiktsplan är möjligheten att sätta exempelvis byggprojekt och detaljplaner i ett större sammanhang.

I samband med processen med förslag till ny översiktsplan identifieras det även möjligheter att lyfta det strategiska arbetet inom den kommunala organisationen och engagera medarbetare, politiker, näringsliv och tjänstemän. Med utgångspunkt i detta har det genomförts en workshop under hösten 2019 där hela kommunstyrelsen och kommunens ledningsgrupp enligt uppgift deltog.

Tanken är att den nya översiktsplanen ska antas senast år 2022 och visa på en målbild för Borgholms kommun 2035 med en visionär utblick mot 2050. Kommunstyrelsen beslutade om målbilden och fyra teman som ska utgöra inriktningen i den tidiga dialogen 2019-11-26, § 203. Av beslutet framgår att den formulerade målbilden kan komma att omformuleras efter det att medborgardialogen genomförts och inför att ett samrådsförslag ska presenteras.

Översiktsplanen ska enligt uppgift följa Boverkets vägledning för översiktsplaner. Översiktsplanen ska vidare ta in perspektiv från bland annat nyligen framtagna fördjupade översiktsplaner, Hållbarhetspolicy från Borgholms kommun (2017) och Regional utvecklingsstrategi (RUS).

Det finns en fastställd projektorganisation för framtagandet av förslag till ny översiktsplan i projektplanen. Kommunstyrelsen är ansvarigt politiskt organ för upprättandet av ny översiktsplan. Den politiska styrgruppen består av kommunstyrelsens arbetsutskott och har det övergripande ansvaret för projektet och de ställningstaganden som görs samt vilka handlingar som ska till kommunstyrelsen för beslut. Vidare finns i kommunen en ledningsgrupp bestående av kommunchef, HR-chef, ekonomichef och förvaltningschefer. Det finns därutöver en utsedd projektledare som ansvarar för att samordna, driva och dokumentera projektet och hålla ledningsgruppen informerad samt rapportera om avvikelser. En arbetsgrupp inom kommunledningsförvaltningen ska utföra det kontinuerliga arbetet och medverka vid beställningar, utredningar och analyser. Kommunikatör bistår i arbetet med extern kommunikation i anslutning till planen såsom samråd och granskning. En referensgrupp agerar rådgivande i processen. Representanter från utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, Borgholm Energi AB finns

representerade. Exempel på externa representanter är Region Kalmar län, grannkommuner, länsstyrelsen och Ölands kommunalförbund.

3.1.2 Bedömning Kontrollfråga 1. Finns en ändamålsenlig ledning och styrning av arbetet med fysisk planering?

Vi kan konstatera att det har skett en omorganisation inom förvaltningen genom bildandet av tillväxtenheten som vi bedömer har bidragit till ökad tydlighet i arbetet med den fysiska planeringen. Det finns dock fortfarande delar som behöver klargöras. Miljö- och byggnadsnämndens roll kan anses vara tydlig utifrån uppdrag i reglementet men vi bedömer att nämndens roll och ansvar i samhällsbyggnadsprocessen dock är ett område som behöver förtydligas ytterligare.

Det är positivt att det finns ett forum för samverkan kring planarbetet i Plansamgruppen. Granskningen visar att gruppens arbete har utvecklats på ett positivt sätt och att gruppen har fått en styrande roll för bland annat prioriteringar inom detaljplanearbetet. Vi anser att det är viktigt med en sådan funktion men vi anser även att det är viktigt att gruppens roll, ansvar och mandat klargörs.

Vi anser att det är positivt att kommunstyrelsen beslutat om en samhällsbyggnadsprocess men anser också att den i samverkan med miljö- och byggnadsnämnden fullt ut behöver konkretiseras med hjälp av flödesscheman, styrdokument och stödjande dokument, exempelvis dokumenterade rutiner och checklistor.

Vi kan konstatera att kommunstyrelsen inte har berett kommunfullmäktige möjligheten att fatta beslutet om att det ska tas fram ett förslag till ny översiktsplan. Utifrån plan- och bygglagens bestämmelser i kap 3, § 19 har ärendet därför inte hanterats på korrekt sätt, vilket inte är tillfredställande.

Vid tillfället för granskningen har arbetet med att ta fram förslag till ny översiktsplan nyligen påbörjats. Vi kan konstatera att det har beslutats om en projektplan och en projektorganisation och att det finns ett utkast till en dialogplan som vi anser klargör ambitionerna för bland annat medborgardialog. Samtliga dessa delar anser vi utgör en god grund för ett ändamålsenligt arbete med en ny översiktsplan.

Vår sammanfattade bedömning är att kontrollfrågan är delvis uppfylld.

3.2. Fullmäktiges visioner och mål

3.2.1 Iakttagelser

I verksamhetsplan med budget 2019 samt plan 2020–2021, antagen av kommunfullmäktige 2018-06-18 § 140, anges kommunfullmäktiges vision för kommunen:

”Med gemensamma krafter utvecklar vi hela Borgholms kommun till något som vi är stolta över. Nu och för framtiden”.

Vidare anges även tre målområden, **medborgare**, **organisation** och **hållbarhet**.

I granskningen har vi tagit del av ett arbetsmaterial *”Utgångspunkter för översiktsplan”*, där en koppling görs till visionens tre målområden. Under respektive målområde anges översiktsplanens relevans för målen och det presenteras en sammanställning över de underlag som är relevanta för översiktsplanen. I intervju anges att detta kommer att utvecklas ytterligare.

I intervjuerna framgår att kommunens vision och övergripande mål ska vara en ledstjärna i arbetet med förslag till ny översiktsplan. Andra utgångspunkter som kommer ligga till grund för förslag till ny översiktsplan är bland annat den nuvarande översiktsplanen, kommunens bostadsförsörjningsprogram, antaget av kommunfullmäktige 2017-09-18, § 138 och Vision Öland. Det uppges vidare

under intervjuerna att Vision Öland är ett dokument som är utgångspunkt i arbetet men det framkommer även att Vision Öland och den nuvarande översiktsplanen inte huvudsakligen kommer att styra arbetet med förslag till ny översiktsplan utan mer utgöra ett underlag.

I projektplanen för förslag till ny översiktsplan anges att en ny vision för kommunen och för det övergripande arbetet ska tas fram. Tanken är att detta arbete ska härledas i andra kommunala strategier samt i regionala och nationella mål. Den övergripande inriktningen ska sedan brytas ned i ett antal strategier som berör den fysiska planeringen, vilket gör arbetet mer konkret och tydliggör inriktningen för den politiska viljan för kommunens mark- och vattenberedning. Denna övergripande riktning ska sedan utgöra den röda tråden igenom arbetet med förslag till ny översiktsplan och strategierna ska utgöra ramverk för dialogen.

Som angivits under kontrollfråga 1 ovan har det hållits en workshop under året. Förtroendevalda tillsammans med chefer och andra tjänstepersoner har bjudits in. Med fokus på år 2035 genomfördes ett arbete med att klargöra en målbild för ett framtida Borgholms kommun men det kompletterades även av en mer visionär utblick mot år 2050. Med utgångspunkt i detta berördes enligt uppgift också vad som behöver göras för att nå dit genom diskussion om mål som går att applicera på den fysiska planeringen. En tydlig inriktning kommer enligt uppgift vara att skapa förutsättningar för tillväxt med bibehållna naturvärden.

Några av de övergripande mål, planer och program som anses aktuella är hållbarhetspolicy för Borgholms kommun (2017), Regional utvecklingsstrategi (RUS), Regional länstransportplan och Havsplan för Östersjön (väntas antas under 2021) och VA-plan (2013).

3.2.2 Bedömning Kontrollfråga 2: Fullmäktiges visioner och mål används som underlag för arbetet med aktualiseringen av översiktsplanen?

I granskningen framgår att kommunens vision och mål används som en viktig utgångspunkt för arbetet med förslag till ny översiktsplan men även i arbetet med att ta fram en ny vision för kommunen.

Vår bedömning är att kontrollfrågan är uppfylld.

3.3. Kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna

3.3.1 Iakttagelser

I intervjuer framgår att kommunstyrelsens arbetsutskott och dåvarande samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott under föregående mandatperiod gick en utbildning i fysisk planering. Utbildningen anordnades av Sveriges Kommuner och Regioner tillsammans med tjänstepersoner med syftet att skapa en ökad förståelse för arbetet med fysisk planering. Detta anges ha varit positivt. I intervju anges att det också har underlättat förankringen av planeringen av själva arbetet, där det framgår att arbetet kommer att följa Boverkets vägledning för översiktsplanearbete.¹ Plan- och bygglagens krav på ställningstaganden i översiktsplanen fördelas i modellen på tre aspekter; *Utvecklingsstrategi*, *Användning* och *Värden och hänsyn*. Kartläggning och analyser är grundläggande för arbetet med de tre aspekterna. Det framgår av intervjuerna att kommunen har tillräckliga resurser för att själva bedriva arbetet med förslag till ny översiktsplan.

I intervjuerna framgår att en sammanställning av relevanta underlag för arbetet med förslag till ny översiktsplan har påbörjats. Detta med syfte att avgöra hur nulägesbilden avseende den fysiska planeringen ser ut, hur den kommer att förändras och eventuella trender och tendenser som kan observeras. Ett exempel som lyfts i sammanhanget är klimatförändringarnas påverkan och risker kopplat till detta.

---

¹ <https://www.boverket.se>

Det anses att det finns en god kännedom hos kommunen om planeringsförutsättningarna och att det är viktigt att kommunen bygger upp en egen kompetens inom området. I arbetet med workshopen som nämns ovan genomfördes en analys av vad kommunen behöver arbeta med utifrån nulägebilden för att nå den önskvärda målbilden för år 2035. Arbetet med att analysera sårbarheter är i sitt inledningsskede men flera är redan kända även om de behöver behandlas vidare i kommande arbete. Exempel som nämns är den gröna näringens känslighet för torra, en stigande vattennivå och Ölandsbron.

Vidare anges att de fördjupade översiktsplanerna innehåller mycket information som är av vikt inför arbetet med förslag till ny översiktsplan. I Vision Öland år 2015, upprättad 1999-05-22 anges att flera fördjupningar av översiktsplanen planeras. Det framgår av kommunens hemsida att fördjupade översiktsplaner under de senaste åren har genomförts för bland annat Djupviksområdet, Löttorps tätort med andra omgivningar och Borgholm-Köpingsvik. Dessa anges vara detaljerade, vilket bidrar med värdefull information till arbetet med förslag till ny översiktsplan.

I projektplanen till förslag för ny översiktsplan finns ett avsnitt som behandlar planeringsunderlag. Några av de befintliga planeringsunderlagen presenteras men även behov av nya. Det framgår också att ytterligare behov av planeringsunderlag kommer att identifieras i projektet och att förslaget till ny översiktsplan också ska ta hänsyn till mer mjuka värden kopplade till aspekter som jämställdhet, barnperspektiv, tillgänglighet, folkhälsa och integration.

Kommunen har som exempel 2019-09-30 mottagit Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse över statliga och regionala intressen av betydelse för översiktsplanens aktualitet för Borgholms kommun. I redogörelsen framgår statliga såväl som mellankommunala intressen som har tillkommit sedan översiktsplanen antogs. I Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse poängteras även den regionala utvecklingsstrategin som viktig för kommunens arbete med översiktsplanering. I intervjuerna framgår att redogörelsen är en viktig utgångspunkt i arbetet.

I intervjuerna framgår att det kan tänkas att förslaget till ny översiktsplan kompletteras med en mer konkret genomförandeplan men detta är något som ännu inte behandlats i någon större utsträckning då arbetet är i ett inledningsskede.

3.3.2 Bedömning kontrollfråga 3: Baseras översiktsplaneringsprocessen på systematiska genomförda kartläggningar och analyser av planeringsförutsättningarna?

Vi anser att det är positivt att det har tagits initiativ till en utbildning för förtroendevalda i fysisk planering. Vid tillfället för granskningen är arbetet med den förslag till ny översiktsplan i ett inledningsskede, vilket innebär att alla delar i arbetet inte fullt ut är fastställda. Vi kan konstatera att projektplanen till arbetet med förslag till ny översiktsplan inkluderar en analys av vilka planeringsunderlag som finns och vilka som kan behöva tas fram men det framgår även att detta är något projektgruppen arbetar med i nuvarande fas i projektet. Vi kan konstatera att det har identifierats behov av att tydligare behandla klimatfrågan och övergripande sårbarheter för kommunen i det kommande arbetet.

Det framgår att det finns en mängd olika underlag som i sig bygger på genomförda kartläggningar och analyser, bland annat fördjupade översiktsplaner som tagits fram de senaste åren samt Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse. Vår bedömning är att dessa tillsammans med andra underlag kommer att nyttjas som grund till att genomföra nödvändiga kartläggningar och analyser.

Av granskningen framgår att en genomförandeplan till en kommande översiktsplan inte har diskuterats närmare. Vår erfarenhet är att en genomförandeplan kan underlätta prioriteringar, vilket därmed underlättar planering och kostnadsberäkningar för delar av samhällsutvecklingen som kommunen behöver finansiera. Detta skapar i sig bättre förutsättningar för långsiktig planering och god ekonomisk hushållning. Vi rekommenderar därför kommunstyrelsen att beakta framtagandet av en genomförandeplan för översiktsplanen i det kommande arbetet.

Vår bedömning är att kontrollfrågan är uppfylld.

3.4. Engagera politiker, tjänstepersoner, näringsliv och allmänheten

3.4.1 Iakttagelser

I projektplanen till förslag till ny översiktsplan pekas förankring ut som en framgångsfaktor för den översiktliga planeringen. Förankringen delas upp i tre delar:

- Extern förankring
- Politisk förankring
- Intern förankring i organisationen

Den externa förankringen bygger på att en tidig dialog först med kommunmedborgare, företag och föreningar men även på att kontakt tas tidigt i processen med andra kommuner, exploatörer och statliga myndigheter. Av projektplanen till förslag till ny översiktsplan framgår att översiktsplanens innehåll ska processas löpande med näringsliv, medborgare, föreningar och andra som berörs. Det framgår vidare att lämpliga dialogformer ska utarbetas i projektet. I arbetsgruppen för projektet ska kommunikatör ingå för att bistå gruppen med de delar av processen som kräver extern kommunikation såsom exempelvis samråd. I samband med intervjuerna poängteras vikten av delaktighet eftersom det anses utgöra ett viktigt underlag som är värt mycket för arbetet med förslaget till ny översiktsplan.

Den politiska förankringen säkras genom att de förtroendevalda deltar aktivt i processen med förslaget till ny översiktsplan redan på ett tidigt stadium och därigenom har ett inflytande över de mål och strategier som planen pekar ut. För att lyckas med förankringsprocessen ska avstämning med de förtroendevalda ske i större utsträckning än i andra processer.

Den interna förankringen baseras på att alla verksamhetsområden har möjlighet att delta i processen och påverka planens innehåll. De intervjuade understryker att samtliga förvaltningschefer ingår i projektets ledningsgrupp, vilket skapar förutsättningar för en bred förankring i kommunen. Planen ska vara ett resultat av en bred medborgardialog och vara väl förankrad i kommunens styr- och ledningssystem.

Vikten av att hela den kommunala organisationen finns med i arbetet med förslag till ny översiktsplan är något som poängteras i samband med intervjuerna. Samtliga intervjupersoner anger att en bred dialog i arbetet med förslag till ny översiktsplan är viktigt.

Det framgår även av projektplanens övergripande tidsplan att det under hösten 2019 kommer att ske tidig dialog med samrådsmöten. Det understryks i intervjuerna med kommunens tjänstemän att den tidiga dialogen är mycket viktig. Olika råd kommer att tjäna som referensgrupper och tanken är att kommunen ska ha en dialogturné och genomföra en webbenkät. Webbenkäten ska testas genom att skickas ut till kommunens anställda. I planeringen finns även skoldialoger för att engagera barn och unga. Det finns en ambition om att nå barn såväl som pensionärer. Kommunen har tidigare arbetat med sockenträffar, vilket är något som preliminärt också ska inkluderas i arbetet med förslag till ny översiktsplan. Det uppges vidare att kommunen har en väldigt speciell situation, då det finns ungefär 11 000 fastboende och 250 000 boende under sommarmånaderna. De intervjuade anger att det är en utmaning att engagera alla fritidsboende i kommunen.

Arbetsgruppen för förslag till ny översiktsplan har tagit fram en dialogplan för arbetet med översiktsplanen, som vid tillfället för intervjuerna inte är beslutad. Arbetsmaterialet beskriver bland annat hur den tidiga dialogen i arbetet med förslaget till ny översiktsplan är planerad att genomföras. De framgångsfaktorer som pekas ut understryker bland annat vikten av extern, politisk och intern förankring. Dialog och kommunikation utgör en viktig grund för arbetet med förslag till ny översiktsplan, framför allt tidig dialog med medborgare, näringsliv och föreningar samt andra myndigheter. Avstämning med de förtroendevalda anges även behöva ske i större utsträckning än normalt.

3.4.2 Bedömning kontrollfråga 4: Finns det ett effektivt sätt att öka engagemanget hos både politiker, tjänstepersoner, näringsliv och allmänheten?

Vid tillfället för granskningen är som ovan nämnt arbetet med förslag till ny översiktsplan i ett inledningsskede. Vi bedömer att arbetet har inletts med ett fokus på att skapa samsyn och förankring av projektarbetet, dels genom fastställd projektplan, dels genom workshop där kommunstyrelsen och kommunens ledningsgrupp deltog.

Vi har tagit del av ett utkast till dialogplan som vi anser på ett tydligt sätt möjliggör förankring, delaktighet och påverkan både från politiker, tjänstepersoner, medborgare i alla åldrar och andra intressenter. Det är därför viktigt att arbetet och dialogen genomförs på det sätt som beskrivs i enlighet det utkast till dialogplan vi har tagit del av.

Vår bedömning är att kontrollfrågan är uppfylld.

3.5. Dialog med länsstyrelsen om riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter

3.5.1 Iakttagelser

Samtliga intervjuade anger att det är viktigt med en proaktiv dialog med Länsstyrelsen. De förtroendevalda träffar inte Länsstyrelsen regelbundet i något fastställt forum men anger att det kan ske årligen eller minst vartannat år.

På tjänstepersonssidan anges att det finns regelbundna avstämningar vad avser hållbarhetsfrågor, där Länsstyrelsen kommer med input till kommunens arbete. När det gäller arbetet som genomförts kopplat till de fördjupade översiktsplanerna och kommunens detaljplaner anges det generellt finnas ett gott samarbete.

Det framkommer att det i nuläget inte finns någon formell plan eller struktur för dialog med Länsstyrelsen kopplat till kommunens arbete med förslag till ny översiktsplan. Det anges dock i samband med intervjuerna att bland annat projektledaren för översiktsplanen inom kort ska ha en tidig samrådssträff med tjänstepersoner från Länsstyrelsen med syfte att etablera kontakt och för att lyfta funderingar kring arbetet med översiktsplanen i ett tidigt skede. Länsstyrelsens sammanfattande redogörelse över statliga och regionala intressen av betydelse för översiktsplanens aktualitet nämns som en viktig utgångspunkt för samverkan med Länsstyrelsen.

En löpande dialog med Länsstyrelsen ses som viktig för arbetet och det finns en ambition hos kommunen att planera in regelbundna träffar med Länsstyrelsen under arbetet med förslag till ny översiktsplan. I arbetsmaterialet för dialogplanen pekas Länsstyrelsen också ut som en viktig aktör för dialog.

Av de dokument vi har tagit del av framkommer ingenting i övrigt vad avser plan för dialog med Länsstyrelsen om frågor som rör riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter.

3.5.2 Bedömning kontrollfråga 5. Finns det en plan för dialogen med Länsstyrelsen om frågor som rör riksintressen och viktiga kommunala utgångspunkter?

Vid tillfället för granskningen framgår att det inte finns en fastställd plan för dialogen med Länsstyrelsen kring arbetet med förslag till ny översiktsplan. Av utkast till dialogplan och i intervjuerna framgår dock att det är prioriterat och att projektledningens ambition är att säkerställa att det sker. Vi kan också konstatera att det vid tiden för granskningen redan fanns ett inbokat möte med Länsstyrelsen, vilket bidrar till att vi bedömer att kontrollfrågan är uppfylld.

Vår bedömning är att kontrollfrågan är uppfylld.

3.6. Uppföljning och återrapportering

3.6.1 Iakttagelser

I intervjuerna redogörs för att uppföljningar av arbetet med förslag till ny översiktsplan framför allt kommer att ske via den kommunala ledningsgruppen som också utgör ledningsgrupp för projektet med förslag till ny översiktsplan. Enligt projektplanen ska projektledaren hålla ledningsgruppen informerad genom hela arbetet och rapportera alla avvikelser. Ledningsgruppen ansvarar även för att hålla sig informerad genom regelbundna möten och att samråda med styrgruppen om projektets fortskridande.

Kommunchefen ska enligt uppgift rapportera vidare till kommunstyrelsens arbetsutskott och plan- och byggchef och projektledaren föredrar muntligt på sammanträden. Arbetet med förslag till ny översiktsplan har vid tillfället för intervjuerna inte kommit så pass långt att det finns något för de förtroendevalda att ta ställning till, varför någon avrapportering ännu inte gjorts. Vidare framkommer det att de formella beslutsvägarna ibland haltar med anledning av de korta beslutsvägar som finns i kommunen, vilket medför att avstämningar ibland sker i "korridoren". Det anges dock att det finns en ambition att upprätta en mer formell plan för uppföljning och rapportering i projektet för förslag till ny översiktsplan.

Som angivits under kontrollfråga 1 visar vår protokollsgranskning att kommunstyrelsen relaterat till den övergripande fysiska planeringen har tagit beslut om eller fått information om följande:

- Beslut om projektplan för arbetet med förslag till ny översiktsplan 2019-06-25, § 117.
- Beslut om samhällsbyggnadsprocess för Borgholms kommun 2019-10-24, § 153.
- Beslut om uppdrag att ta fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram 2020, beslut i KSAU, 2019-10-21, § 221.
- Beslut om målbild till arbetet med förslag om ny översiktsplan Borgholms kommun 2019-11-24, § 203.
- KSAU har också inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt träffat miljö- och byggnadsnämnden vid två tillfällen (2019-09-10 och 2019-11-12) under hösten för uppföljning och avstämning 2019 – 2022 av miljö- och byggnadsnämndens verksamhet. Vi kan inte se att arbetet med förslag till ny översiktsplan varit en specifik informationspunkt på något av mötena. Det är kommunstyrelsen som är projektägare.

3.6.2 Bedömning kontrollfråga 6: Följs arbetet upp och vilken rapportering sker till fullmäktige, kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden?

Vi kan konstatera att arbetet med förslag till ny översiktsplan vid tillfället för intervjuerna är i ett inledningsskede och att det framgår att det ännu inte finns en fastställd plan för intern uppföljning. Däremot anser vi att det av projektplanen och intervjuerna tydligt framgår att uppföljning och avrapportering ska ske från projektledare till ledningsgrupp och vidare till KSAU som är projektets styrgrupp.

Vi kan också konstatera att kommunstyrelsen har beslutat om bland annat projektplan för arbetet med förslag till ny översiktsplan och samhällsbyggnadsprocessen. Vi kan dock inte se att något av dessa beslut eller arbetet med förslag till ny översiktsplan har lyfts som informationsärenden på kommunfullmäktiges sammanträden. Kommunstyrelsens arbetsutskott har haft två möten med miljö- och byggnadsnämnden under hösten där miljö- och byggnadsnämndens verksamhet har följts upp.

Vår bedömning är att arbetet med förslag till ny översiktsplan framför allt följs upp inom projektorganisationen. Vi anser att det är viktigt att kommunstyrelsen och övriga politiska organ håller sig informerade om arbetets utveckling. Kommunfullmäktige bör regelbundet informeras om arbetet. Allt för att stimulera till ökad delaktighet och kunskap om arbetets fortgång och resultat.

Vår bedömning är att kontrollfrågan är delvis uppfylld.

4. Revisionell bedömning

Vår sammanfattade revisionella bedömning är att kommunstyrelsen *i allt väsentligt* säkerställer att processen för fysisk planering bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

4.1. Rekommendationer

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Tydliggöra miljö- och byggnadsnämndens roll och ansvar i samhällsbyggnadsprocessen.
- Säkerställa att Plansamgruppens roll, ansvar och mandat klargörs.
- Säkerställa att beslut i frågor om antagande och ändring av översiktsplanen alltid följer plan- och bygglagens bestämmelser och att dessa ärenden därmed beslutas av kommunfullmäktige.
- Säkerställa att samhällsbyggnadsprocessen, i samverkan mellan kommunstyrelsen och miljö- och byggnadsnämnden, fullt ut konkretiseras med hjälp av flödesscheman, styrdokument och stödande dokument, exempelvis dokumenterade rutiner och checklistor.
- Säkerställa att utvecklingen av arbetet med förslag till ny översiktsplan på ett tydligare sätt kommuniceras till kommunfullmäktige och miljö- och byggnadsnämnden men även till andra politiska organ. Allt för att stimulera till ökad delaktighet och kunskap om arbetets fortgång och för att följa de ambitioner vi anser har framkommit i intervjuerna.

2020-03-04

Lisa Åberg

Uppdragsledare

Peter Aschberg

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av [Borgholms kommuns förtroendevalda revisorer] enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2019-05-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.